

FÖRENINGEN FÖR FÖRNYBAR ENERGI & ENERGIEFFEKTIVISERING

2015 03 18

Öppet brev till kulturminister Alice Bah Kuhnke

När medlemmar av Islamiska staten slår sönder omistliga kulturarv förfasar vi oss. När samma sak händer i Sverige, bryr vi oss inte.

Det vi tänker på är den rivning av gamla vattenkraftverk och dammar, som funnits och fungerat i hundratals år. De faller offer för en kanske tillfällig uppvärdering av en miljöfaktor – fiskars möjlighet att vandra fritt. Om några år kanske andra miljöfaktorer tilldelas mycket högre värden än fiskvandring, som t.ex bevarande av våtmarker som försvinner om dammar rivs, att växtnäringssämnen hindras att fritt flöda ut i havet, att stabila månghundraåriga ekosystem rivs upp osv . Värdet av bättre fiskvandring kan då nedvärderas och andra faktorer ges större vikt. Om vi inte ser upp kan då rivning av gamla kulturarv redan genomförts på ett oåterkalleligt sätt, som inte går att ångra.

Vid miljöprövning av tillstånd att driva verksamheten vidare ska hänsyn tas till verksamhetens värde som kulturarv vägas in men har i de ärenden som hittills, avgjorts inte tilldelats något värde eller hänsyn. Kravet på ny miljöprövning av alla gamla vattenkraftverk till en kostnad av 200-300 000 kr med osäkert utfall, har lagt en död hand över branschen. Ibland har föreläggande om att söka miljötillstånd kombinerats med förbud för fortsatt drift. Därför stängs produktionen i många små kraftverk nu av och behov av ev. reparationer beställs inte, vilket drabbar de företag som är verksamma i det området.

Om vi sedan granskar beslutsordningen före beslut om rivning, sker alla beslut om rivning av tjänstemän från länsstyrelser och uppåt utan politiskt inflytande för rimlighetsbedömning och inget krav på att värdera projektets värde som kulturarv. För att få in värdet som kulturarv föreslår SERO, att för vattenkraftverk upp till 250 kW överläts miljöprövningen till kommunerna och deras nämnder. Genom att avlasta den ordinarie rättsprocessen prövning av småkraftverk och mindre dammar, frigörs tid för snabbare bedömning av övriga ärenden.

För att förhindra fortsatt utplåning av omistliga kulturarv på grund av kanske tillfällig kraftig övervärdering av faktorn bättre fiskvandring föreslår SERO, att regeringen inför ett tioårigt moratorium med förbud att riva små kraftverk och dammar. Detta bör ske snarast innan ännu större misstag fortsätter. Dessutom behöver EUs vattendirektiv omtolkas från extrem övertolkning till en betydligt mildare tolkning, exempelvis likt den Storbritannien gjort. Där tillåts kulturarv leva vidare och viss utbyggnad av vattenkraftverk får ske enligt samma direktiv, men med olika nationell tolkning.

På uppdrag av SERO

Olof Karlsson

SERO
Sveriges Energiföreningars Riksorganisation
Romelevägen 7 B
681 52 KRISTUNEHAMN

Telefon: 0550-137 61
Telefax: 0550-164 83

e-mail: info@sero.se
www.sero.se

